

การกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำด้วยความร่วมมือของชุมชน*
The Reintegration of Repeat Offenders through Community Cooperation

¹ชลีรัตน์ มเหล็กขกุล, จิดาภา พรยิ่ง, กรกฎ ทองชะโชค และทวีศักดิ์ พุฒสุขชี

¹Chaleerath Maheasakkagul, Jidapa Pornying, Korakod Tongkachok

and Thaweesak Putsukkee

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยทักษิณ

International College, Thaksin University

¹Corresponding Author's E-mail: chaleerath.m@tsu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้ศึกษาการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำด้วยความร่วมมือของชุมชน ประกอบด้วยเรื่องสถานการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดซ้ำในประเทศไทย ประเภทของมาตรการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนของไทยและในต่างประเทศอันเป็นแนวปฏิบัติที่ดี และมาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำด้วยความร่วมมือของชุมชน ด้วยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำเสนอตามประเด็นที่กำหนด

ผลการศึกษาพบว่า จากข้อมูลสถิติพบว่าอัตราของผู้กระทำความผิดซ้ำทั้ง 3 ช่วงเวลา คือ 1 ปี 2 ปี และ 3 ปี มีอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ ในทางหลักการแล้วมาตรการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำสามารถจำแนกออกเป็นมาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำอยู่ในเรือนจำ และมาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้อยู่ในเรือนจำ โดยชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดซ้ำสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลากหลายแนวทาง ชุมชนในไทยที่มีบทบาทในเรื่องนี้ได้แก่มูลนิธิบ้านพระพร เพจโอกาส และบ้านกึ่งวิถีปูลารายอ กาแลตาแป ในต่างประเทศได้แก่โครงการ Yellow Ribbon สิงคโปร์ และโครงการ Circles of Support and Accountability (Circles) สหราชอาณาจักร นอกจากนี้แต่ละประเทศมีการบังคับใช้มาตรการกฎหมายที่มีส่วนสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับคืนสู่สังคม

คำสำคัญ: การกระทำความผิดซ้ำ; การช่วยเหลือของชุมชน; การกลับคืนสู่สังคม; มาตรการกฎหมาย

ABSTRACT

This academic article studies the reintegration of repeat offenders with community cooperation. It includes the situation of repeat offenders in Thailand, types of measures to support the reintegration of repeat offenders, community participation in implementing measures, case studies of community participation in Thailand and abroad as good practices, and legal measures related to the reintegration of repeat offenders with community cooperation. The study of related documents was used as basic information for presenting the specified issues.

The study results found that from the statistics, it was found that the rate of repeat offenders in all 3 periods, namely 1 year, 2 years and 3 years, had increased. In principle, measures to support the reintegration of repeat offenders can be divided into measures that occur while repeat offenders are in prison and measures that occur while repeat offenders are not in prison. The community can play an important role in helping repeat offenders reintegrate into society effectively in various ways. Communities in Thailand that play a role in this matter include the Ban Phra Phon Foundation, Webpage Okat, and Baan Klang Wit Pula Rayo Kalatapae. In other countries, they include the Yellow Ribbon Project in Singapore and the Circles of Support and Accountability (Circles) Project in the United Kingdom. In addition, each country has enforced legal measures that support the community to participate in helping repeat offenders reintegrate into society.

Keywords: Recidivism; Community assistance; Reintegration; Legal measures

บทนำ

ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เมื่อผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าสู่กระบวนการสืบสวนสอบสวน พยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์หรือผู้กระทำความผิดจริงตามบทบัญญัติของกฎหมายหรือไม่แล้ว หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้บริสุทธิ์ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดตามกฎหมายแล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นอิสระตามหลักไม่มีความผิด ไม่มีโทษ ถ้าไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้แล้วว่าเป็นความผิด (Legal Information Institute, 2025B) แต่หากผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้กระทำความผิดแล้ว จะต้องได้รับการลงโทษตามบทบัญญัติกฎหมาย โดยหากได้รับโทษจำคุกแล้ว จำเลยจะต้องถูกส่งตัวไปยังเรือนจำเพื่อรับโทษตามที่กฎหมายกำหนดและปรับเปลี่ยนสถานะเป็นนักโทษ ในระหว่างที่นักโทษอยู่ในเรือนจำ นักโทษเหล่านี้จะถูกตัดออกจากสังคมปกติโดยสภาพ ไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติ เฉกเช่นประชาชนทั่วไปในสังคม จำต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพหลายประการเมื่ออยู่ในเรือนจำ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้มีผลกระทบทางลบต่อสุขภาพอนามัยและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์คนหนึ่งที่กำลังกลายมาเป็นนักโทษ เช่น การบั่นทอนสภาพจิตใจจนกลายเป็นผู้ป่วยทางกายและทางจิตใจ การขาดทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีทางสังคม การขาดโอกาสในด้านการศึกษาและการฝึกฝนทางอาชีพ การไม่มีเพื่อนและครอบครัว เป็นต้น

แม้ว่านักโทษจำต้องได้รับการลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดโดยเข้าสู่เรือนจำหรือสถานกักขัง หรือแม้กระทั่งการถูกสังคมประณามว่าเป็นโจรผู้ร้ายหรือเป็นผู้กระทำความผิดและไม่ควรมีใครเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับค่าสมาคม แต่นักโทษเหล่านี้คือมนุษย์คนหนึ่งในสังคมที่เมื่อครั้งหนึ่งในชีวิตของเขาเหล่านั้น ได้หลงผิดหรือมีเจตนากระทำความผิดตามกฎหมาย และกฎหมายได้บัญญัติให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดและจะต้องได้รับโทษถูกจำคุกในเรือนจำ เมื่อนักโทษเหล่านี้ได้รับโทษครบถ้วนตามที่กำหนดแล้ว จะต้องได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำและกลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างเช่นประชาชนทั่วไป ประเด็นสำคัญของการดำรงอยู่ของรัฐซึ่งเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่สุดของประเทศจึงอยู่ที่ว่า ผู้พ้นโทษต้องมีศักยภาพของตนเองเพียงพอที่จะสามารถใช้ชีวิตอย่างเช่นประชาชนทั่วไปได้อย่างปกติสุขหรือไม่ เนื่องจากผู้พ้นโทษถือเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญคนหนึ่งของประเทศ ซึ่งประชาชนทุกคนมีส่วนร่วม มีส่วนผลักดันและมีส่วนร่วมสร้างความผาสุกและความเจริญของประเทศ ดังนั้นนานาประเทศรวมถึงประเทศไทยต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพและทักษะต่าง ๆ ของนักโทษ ผู้พ้นโทษรวมถึงผู้กระทำความผิดซ้ำภายหลังการพ้นโทษ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพและทักษะต่าง ๆ ของนักโทษ ผู้พ้นโทษรวมถึงผู้กระทำความผิดซ้ำภายหลังการพ้นโทษซึ่งถือเป็นบุคคลที่ควรได้รับการให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากหากพิจารณาในทางอาชญาวิทยาแล้ว บุคคลที่เป็นผู้กระทำความผิดซ้ำเป็นบุคคลที่ควรได้รับการปรับปรุงหรือฟื้นฟูให้เขาเหล่านั้นกลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก ประกอบกับในทางปฏิบัติจึงปรากฏการดำเนินมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มข้น เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพของบุคคลเหล่านี้ให้เพียงพอและทำให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถดำรงชีวิตและเข้าอยู่ในสังคมอย่างเช่นปวงชนทั่วไปได้อย่างปกติสุข ดังนั้นบทความเรื่องนี้จึงพยายามนำเสนอสถานการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดซ้ำในประเทศไทย ประเภทของมาตรการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินมาตรการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ กรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนของไทยและในต่างประเทศซึ่งเป็นแนวปฏิบัติที่ดี และมาตรการกฎหมายที่เกี่ยวกับการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำด้วยความร่วมมือของชุมชน

สถานการณ์เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดซ้ำในประเทศไทย

ผู้กระทำความผิดซ้ำ (Repeat offender) คือบุคคลที่เคยก่ออาชญากรรมมาก่อนและมีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมซ้ำอีกเนื่องจากปัจจัยต่างๆ เช่น ต้นทุนที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการก่ออาชญากรรมลดลง หรือผลประโยชน์ที่มากขึ้นจากการก่ออาชญากรรม เป็นต้น โดยผู้กระทำความผิดซ้ำมักต้องเผชิญกับการได้รับโทษที่เพิ่มขึ้นเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมซ้ำอีก (Joanna Shepherd and Paul H. Rubin, 2015, pp. 80-86) นอกจากนี้ยังหมายถึงบุคคลที่เคยถูกตัดสินว่ามีความผิดในคดีหนึ่งหรือมากกว่านั้นในอดีต และอยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในข้อกล่าวหาใหม่ โดยผู้กระทำความผิดซ้ำมีแนวโน้มที่จะก่ออาชญากรรมประเภเดียวกันซ้ำ แต่บุคคลนั้นไม่จำเป็นต้องก่ออาชญากรรมเดียวกันเพื่อจะถือว่าเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ (Legal Information Institute, 2025A)

อย่างไรก็ตามในระบบฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ การกระทำผิดซ้ำ (Recidivism or reoffending) หมายถึง ผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำไปแล้วไม่ว่าจะมีเงื่อนไขการปล่อยตัวหรือไม่ก็ตาม และวนกลับมากระทำความผิดซ้ำและถูกส่งตัวเข้าสู่เรือนจำอีกครั้งในรอบระยะเวลาหนึ่งปีงบประมาณ (กรมราชทัณฑ์, 2568ก) โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดทำสถิติต่าง ๆ ประกอบด้วยจำนวนนักโทษ จำนวนผู้ได้รับการปล่อยตัว จำนวนผู้กระทำความผิดซ้ำในรอบ 1-3 ปี ภายหลังที่นักโทษได้รับการปล่อยตัว ฐานความผิดตามกฎหมายที่ปรากฏการกระทำความผิดซ้ำ โดยมีข้อมูล ณ วันที่ 5 มีนาคม 2568 สามารถสรุปให้เห็นเป็นตารางและแผนภาพตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 1 อัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในช่วงปีงบประมาณ

A	B	C	D	ร้อยละ	E	ร้อยละ	F	ร้อยละ
2556	79,061	42,493	6,941	16.33	11,554	27.19	15,029	35.37
2557	109,843	76,749	11,189	14.58	18,874	24.59	25,345	33.02
2558	142,160	104,719	15,211	14.53	26,903	25.69	36,513	34.87
2559	147,030	124,217	17,922	14.43	32,388	26.07	43,846	35.3
2560	135,851	118,186	17,642	14.93	31,445	26.61	41,097	34.77

A	B	C	D	ร้อยละ	E	ร้อยละ	F	ร้อยละ
2561	110,339	98,476	15,387	15.63	26,513	26.92	34,190	34.72
2562	160,501	145,728	21,296	14.61	36,025	24.72	46,578	31.96
2563	156,747	145,671	19,016	13.05	33,818	23.22	46,658	32.03
2564	195,938	185,111	22,163	11.97	43,285	23.38	50,085	27.06
2565	160,140	145,852	25,045	17.17	37,182	25.49	-	-
2566	138,344	128,311	22,704	17.69	-	-	-	-
2567	175,103	163,942	-	-	-	-	-	-

คำอธิบาย
A-ปีงบประมาณ, B-จำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว (คน), C-มีเลขบัตรประชาชน (คน), D-จำนวนผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี, E-จำนวนผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี, F-จำนวนผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 3 ปี

ที่มา: ฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์

จากตารางที่ 1 เห็นได้ว่า ในห้วงระยะเวลาระหว่างปีงบประมาณ 2566-2567 มีผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัวในแต่ละปีงบประมาณเป็นจำนวนแสนคน แต่ในจำนวนดังกล่าวนี้เป็นผู้ที่มีเลขบัตรประชาชนเป็นจำนวนที่น้อยกว่าจำนวนผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี ภายใน 2 ปี และภายใน 3 ปีนับจากวันที่ได้รับการปล่อยตัวแล้ว มีอัตราร้อยละของผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำในปีเดียวกันของแต่ละปีงบประมาณมีจำนวนอัตราที่ใกล้เคียงกัน แต่เมื่อพิจารณาอัตราร้อยละของผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำแต่ละปีงบประมาณเปรียบกันในทุกสามช่วงเวลาของการกระทำ ความผิดซ้ำพบว่า มีอัตราร้อยละของผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น กล่าวคือ ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 11.97-17.69 ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 2 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 23.22-27.19 ผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำภายใน 3 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 27.06-35.37

ภาพที่ 1 ฐานความผิดตามกฎหมายที่ปรากฏการกระทำผิดซ้ำ

ที่มา: ฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์

จากภาพที่ 1 จะเห็นได้ว่า ประเพณีคดียี่สิบเอ็ดราศีการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว ในปีงบประมาณ 2568 ตั้งแต่อันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 5 ดังนี้คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดอื่น ๆ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย และความผิดเกี่ยวกับเพศ (กรมราชทัณฑ์, 2568ข) ซึ่งสะท้อนภาพของสถานการณ์การกระทำผิดตามกฎหมายของไทยเรื่องการกระทำผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ประเภทของมาตรการสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ

มาตรการขับเคลื่อนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำสามารถจำแนกออกได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการจำแนกประเภท แต่หากจำแนกประเภทของมาตรการขับเคลื่อนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดโดยถือเอาสถานที่เรือนจำเป็นจุดยึดหลักแล้ว จะสามารถจำแนกมาตรการออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดอยู่ในเรือนจำ และมาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้อยู่ในเรือนจำ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดอยู่ในเรือนจำ

มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดอยู่ในเรือนจำเป็นมาตรการหรือกิจกรรมฟื้นฟูที่นำมาใช้ระหว่างที่ผู้ต้องขังหรือผู้กระทำความผิดอยู่ในเรือนจำ โดยอาจเรียกได้ว่าเป็นมาตรการฟื้นฟูในเรือนจำเป็นกรณีที่ผู้กระทำความผิดอยู่ระหว่างการกักขังหรือจำคุกในเรือนจำตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว โดยเรือนจำหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการจัดให้มีมาตรการใด ๆ เพื่อฟื้นฟูศักยภาพของผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุขเมื่อบุคคลเหล่านี้ได้รับการปล่อยตัว มาตรการที่นำมาใช้ในการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซ้ำมีอย่างหลากหลาย เช่น การดูแลสุขภาพกายและใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติ โครงการและกิจกรรมตามหลักความเชื่อและความสนใจ การส่งเสริมการศึกษา และการฝึกการทำงาน เป็นต้น (United Nations, 2018, p.25)

ตารางที่ 2 ตัวอย่างมาตรการฟื้นฟูที่ถูกนำมาใช้ระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำอยู่ในเรือนจำ

ลักษณะของกิจกรรม	โอกาสที่เป็นข้อดี	อุปสรรคที่เป็นข้อด้อย
1) การเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ	ผู้กระทำความผิดซ้ำได้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรต่าง ๆ ในจำนวนที่มากขึ้น	ทรัพยากรการเรียนรู้ในเรือนจำมีอยู่อย่างจำกัด เช่น ห้องเรียน ห้องสมุด เป็นต้น
2) การฝึกอบรมทักษะอาชีพเฉพาะทาง	ผู้กระทำความผิดซ้ำได้รับการฝึกอบรมอาชีพในจำนวนที่มากขึ้น	การขาดแคลนอุปกรณ์การฝึกอบรมและข้อจำกัดด้านสถานที่ฝึกอบรมในเรือนจำ
3) การรักษาพยาบาลและการป้องกันโรค	ผู้กระทำความผิดซ้ำมีอัตราเจ็บป่วยน้อยลง	ข้อจำกัดด้านพื้นที่ของเรือนจำและจำนวนผู้ต้องขังที่มีจำนวนมากทำให้เกิดโรคติดต่อได้ง่ายมากกว่า
4) การบำบัดฟื้นฟูทางพฤติกรรม	ผู้กระทำความผิดซ้ำมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญาและอารมณ์ในทางที่ดีขึ้น	แม้ว่าผู้กระทำความผิดซ้ำจะได้รับการฟื้นฟูทางพฤติกรรมแต่ผู้กระทำความผิดซ้ำยังต้องอาศัยอยู่ในเรือนจำที่เป็นสภาพแวดล้อมเดิม ซึ่งมีผลทำให้การฟื้นฟูอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ที่มา: ข้อมูลลักษณะของกิจกรรมมาจากเอกสารของ United Nations ปี ค.ศ. 2018

2) มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้อยู่ในเรือนจำ

มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้อยู่ในเรือนจำเป็นมาตรการหรือกิจกรรมฟื้นฟูที่นำมาใช้ในช่วงที่ผู้ต้องขังหรือผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้อยู่ในเรือนจำ โดยจำแนกออกเป็นมาตรการดูแลภายหลังการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ และมาตรการที่ไม่ต้องมีการควบคุมตัวและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีการจัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เป็นการฟื้นฟูศักยภาพของผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข ได้แก่ กิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพกายและใจ เช่น การเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาลต่าง ๆ เป็นต้น กิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและทัศนคติ เช่น กิจกรรมเข้าค่ายฝึกอบรม เป็นต้น กิจกรรมตามหลักความเชื่อและความสนใจ เช่น กิจกรรมเข้าอบรมหลักสูตรต่าง ๆ หรือกิจกรรมการฝึกทำงานในอาชีพ เป็นต้น (United Nations, 2018, p. 25)

ตารางที่ 3 ตัวอย่างมาตรการดูแลภายหลังการปล่อยตัวออกจากเรือนจำ

ลักษณะของกิจกรรม	โอกาสที่เป็นข้อดี	อุปสรรคที่เป็นข้อด้อย
1) การติดตามและควบคุมหลังปล่อยตัว เช่น การคุมประพฤติ (Probation) การใช้กำไลอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring) เป็นต้น	- ผู้กระทำความผิดซ้ำลดอัตราการกระทำผิดซ้ำซ้อน - ผู้กระทำความผิดซ้ำได้รับการตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ	ผู้กระทำความผิดอาจหลีกเลี่ยงการคุมประพฤติ และหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีอาจเป็นสาเหตุทำให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก
2) การสนับสนุนทางกฎหมาย เช่น การทำบัตรประจำตัวประชาชน การทำใบขับขี่รถยนต์ การขึ้นทะเบียนผู้ประกันตน เป็นต้น	- ผู้กระทำความผิดซ้ำมีบัตรประจำตัวประชาชนทุกคน รวมถึงมีใบอนุญาตขับขี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์	กฎระเบียบบางข้อทำให้ผู้กระทำความผิดซ้ำมีสิทธิอย่างจำกัด เช่น การสมัครเข้ารับราชการ การขอรับใบอนุญาตขับรถสาธารณะ เป็นต้น

ที่มา: ข้อมูลลักษณะของกิจกรรมมาจากเอกสารของ United Nations ปี ค.ศ. 2018

การมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ

1) ความหมาย

การมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำหรือมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคล กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคประชาชนเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือ สนับสนุนและให้โอกาสผู้พ้นโทษและผู้กระทำความผิดซ้ำเพื่อให้บุคคลเหล่านี้สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมได้โดยไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำในลักษณะนี้เป็นการให้ความสำคัญต่อการเข้ามามีบทบาทและมีมีส่วนร่วมของชุมชนที่เป็นบุคคล กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานภาคประชาชน ในการจัดกิจกรรมหรือมาตรการต่าง ๆ ที่เป็นการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซ้ำและผู้พ้นโทษ

2) วัตถุประสงค์

มาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์การดำเนินการหลายข้อ ซึ่งวัตถุประสงค์เหล่านี้ถือเป็นเป้าหมายทั่วไปที่ผู้ดำเนินโครงการหรือกิจกรรมจะต้องปฏิบัติเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

2.1) การลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Recidivism reduction) เป็นเป้าหมายหลักที่สำคัญของเรื่องนี้ การจัดกิจกรรมใด ๆ ที่ช่วยให้ผู้พ้นโทษสามารถปรับตัวเองและสามารถใช้ชีวิตในชุมชนและสังคมได้ที่บุคคลเหล่านี้ไม่หวนกลับไปกระทำผิดอีกถือเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความยั่งยืน (U.S.

Department of Justice, 2025) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีความพยายามในการสร้างสิ่งสนับสนุนที่ช่วยลดปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ที่มีส่วนทำให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำ เช่น การว่างงานและไม่มีรายได้ การอยู่อาศัยร่วมกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ หรือการอยู่แบบโดดเดี่ยว เป็นต้น

2.2) การเสริมสร้างความมั่นคงและปลอดภัยในชุมชน เป็นสิ่งที่สมาชิกในชุมชนและหมู่บ้านมีความคาดหวังให้ชุมชนและหมู่บ้านของตนเองมีความมั่นคงและปลอดภัยในทุกด้าน หากชุมชนและหมู่บ้านมีกระบวนการดูแลและเฝ้าระวังภัยร่วมกันแล้ว หรือบุคคลในชุมชนและหมู่บ้านได้ช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำให้มีโอกาสและทางเลือกที่ดีในการดำรงชีวิตแล้ว สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างให้ชุมชนและหมู่บ้านมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.3) การสร้างโอกาสและความเท่าเทียมในสังคม เป็นประเด็นที่สำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (United Nations, 2025) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปิดและสร้างโอกาสที่ดีให้แก่ผู้พ้นโทษที่เคยกระทำความผิดซ้ำได้กลับมาเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคมจากที่บุคคลเหล่านี้เคยถูกดึงออกจากสังคมด้วยการถูกคุมขังตามกฎหมาย บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหลายต้องลดการกระทำที่เป็นการเลือกปฏิบัติและการมีอคติต่อบุคคลเหล่านี้ เพื่อให้พวกเขาสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและมีความเสมอภาคเท่าเทียมในสังคม

2.4) การส่งเสริมการพึ่งพาตนเองของผู้พ้นโทษ เมื่อผู้กระทำความผิดซ้ำพ้นโทษจากการถูกคุมขังและกลับไปใช้ชีวิตในสังคมและชุมชนแล้ว ผู้พ้นโทษมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพตนเองเหมือนกับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งผู้พ้นโทษส่วนมากมีข้อจำกัดเรื่องการพึ่งพาตนเอง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องสนับสนุนให้ผู้พ้นโทษมีอาชีพ มีรายได้และเกิดความมั่นคงในชีวิต อันจะส่งผลทำให้เป็นการลดการพึ่งพาความช่วยเหลือจากภาครัฐในระยะยาว

2.5) การสร้างความสามัคคีและความร่วมมือภายในชุมชน การที่ชุมชนและหมู่บ้านเข้ามามีบทบาทในการจัดกิจกรรมหรือโครงการช่วยเหลือและสนับสนุนผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติสุขได้นั้น ถือเป็นการแสดงพลังความสามัคคีและความร่วมมือ สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้เกิดเครือข่ายการช่วยเหลือผู้พ้นโทษจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรภาคเอกชน วัด มูลนิธิ หรือกลุ่มอาสาสมัคร เป็นต้น

2.6) การเสริมสร้างคุณค่าทางศีลธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคมควรจะต้องตระหนักและทำให้เกิดการสร้างคุณค่าทางศีลธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม เนื่องจากสังคมอันเป็นชุมชนและหมู่บ้านนั้นเป็นสภาพแวดล้อมที่ทุกคนได้อาศัยอยู่ หากสังคมดังกล่าวนี้ให้ความสำคัญต่อคุณค่าทางศีลธรรม ความรับผิดชอบต่อสังคม มีความเมตตาและการให้อภัยกันด้วยการให้โอกาสแก่ผู้ที่เคยกระทำความผิดซ้ำได้กลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุขร่วมกับบุคคลอื่น ๆ แล้ว ความสงบสุขในสังคมและชุมชนย่อมเกิดขึ้น

2.7) การลดภาระของภาครัฐในการดูแลผู้กระทำความผิดซ้ำ แม้ว่าการดำเนินมาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความช่วยเหลือของชุมชนเพื่อสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดซ้ำกลับคืนสู่สังคมจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณดำเนินการจากภาครัฐ แต่หากการดำเนินมาตรการและกิจกรรมเหล่านี้ส่งผลทำให้เป็นการลดจำนวนผู้กระทำความผิดซ้ำและลดอัตราการกลับเข้าสู่เรือนจำในระยะยาวแล้ว เท่ากับว่าเป็นการบรรลุปเป้าหมายของการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ และทำให้ลดค่าใช้จ่ายด้านกระบวนการยุติธรรมไปด้วยในคราวเดียวกัน

3) รูปแบบ

เมื่อพิจารณารูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำแล้ว จะพบว่า ชุมชนสามารถเข้ามามีบทบาทสำคัญในการช่วยสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดซ้ำสามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพในหลากหลายแนวทางกล่าวคือ การให้โอกาสด้านอาชีพ การ

สนับสนุนด้านสังคมและจิตใจ การสร้างความเข้าใจและลดอคติในสังคม การช่วยเหลือด้านที่พักและการดำรงชีวิต การร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 รูปแบบของการมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ

ลักษณะของกิจกรรม	โอกาสที่เป็นข้อดี	อุปสรรคที่เป็นข้อด้อย
1. การให้โอกาสด้านอาชีพ		
1.1 การจ้างงานผู้พ้นโทษ	สถานประกอบการในชุมชนเปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษได้มีงานทำเพื่อลดโอกาสกระทำความผิดซ้ำ	ผู้กระทำความผิดซ้ำขาดโอกาสการทำงานเนื่องจากผู้ประกอบการยังไม่ยอมรับบุคคลเหล่านี้เข้าทำงาน
1.2 การสนับสนุนเงินทุน	หน่วยงานรัฐจัดหาแหล่งเงินทุนให้ผู้กระทำความผิดซ้ำเพื่อนำไปเริ่มต้นการประกอบอาชีพของตนเอง	หลักเกณฑ์การพิจารณาให้สินเชื่อแก่ผู้กระทำความผิดซ้ำที่มีความยุ่งยาก
2. การสนับสนุนด้านสังคมและจิตใจ		
2.1 โครงการพี่เลี้ยง	ผู้กระทำความผิดซ้ำมีผู้ให้คำปรึกษาหรือพี่เลี้ยงช่วยแนะแนวทางการใช้ชีวิต	อาสาสมัครในชุมชนซึ่งทำหน้าที่พี่เลี้ยงมีจำนวนน้อย
2.2 กิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในชุมชน	บุคคลในชุมชนร่วมกันจัดกิจกรรม เช่น แข่งขันกีฬา การเรียนศิลปะ เป็นต้น เพื่อให้ผู้กระทำความผิดซ้ำรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม	บุคคลในชุมชนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะเป็นผู้จัดกิจกรรม เนื่องจากตนเองมีความจำเป็นต้องทำงานเลี้ยงชีพเช่นเดียวกัน
3. การสร้างความเข้าใจและลดอคติในสังคม		
3.1 การส่งเสริมบทบาทของศาสนาและวัฒนธรรม	ในพื้นที่ชุมชนมีวัด มัสยิดหรือผู้นำทางศาสนาที่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำทางศีลธรรมและจริยธรรมแก่ผู้กระทำความผิดซ้ำ	ผู้นำศาสนาและสมาชิกของชุมชนยังมีความไม่ไว้วางใจและมีอคติต่อผู้กระทำความผิดซ้ำ ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมที่ดี
3.2 การให้ความรู้แก่ประชาชน	บุคคลในชุมชนจัดเวทีเสวนาหรือกิจกรรมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการคืนคนดีสู่สังคมร่วมกับหน่วยงานรัฐ	ชุมชนบางพื้นที่ขาดอาสาสมัครที่เป็นบุคคลภายในชุมชนมาร่วมจัดกิจกรรมให้ความรู้
4. การช่วยเหลือด้านที่พักและการดำรงชีวิต		
4.1 บ้านพักชั่วคราวสำหรับผู้กระทำความผิดซ้ำ	ผู้นำชุมชนจัดหาที่พักชั่วคราวให้กับผู้กระทำความผิดซ้ำที่ไม่มีญาติพี่น้อง	เจ้าของที่พักอาจไม่เต็มใจให้ผู้กระทำความผิดซ้ำเข้าพักชั่วคราวในบ้านพักของตนเอง
4.2 การช่วยเหลือด้านเอกสารและสิทธิขั้นพื้นฐาน	ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในชุมชนช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำให้มีบัตรประจำตัวประชาชน รวมถึงการให้คำแนะนำเรื่องสิทธิแรงงานหรือสิทธิคนพิการ	ผู้กระทำความผิดซ้ำขาดหลักฐานหรือเอกสารสำคัญส่วนตนที่ใช้ในการยื่นคำร้องขอเอกสารสิทธิต่าง ๆ

ลักษณะของกิจกรรม	โอกาสที่เป็นข้อดี	อุปสรรคที่เป็นข้อด้อย
5. การร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน		
5.1 การสร้างเครือข่ายระหว่างองค์กร	หน่วยงานรัฐ องค์กรภาคเอกชนและประชาชนในชุมชนมีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำ	การประสานงานที่ไม่มีประสิทธิภาพระหว่างชุมชน หน่วยงานรัฐและภาคเอกชนอาจทำให้การดำเนินการไม่เกิดความมีประสิทธิภาพ
5.2 การทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่คุมประพฤติ	ผู้นำชุมชนและอาสาสมัครเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงานในการสนับสนุนการเข้าสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ	ผู้นำชุมชน อาสาสมัครและเจ้าหน้าที่คุมประพฤติประสบปัญหาข้อจำกัดและข้อห้ามเรื่องกฎระเบียบ

ที่มา: ข้อมูลลักษณะของกิจกรรมมาจากเอกสารของ United Nations ปี ค.ศ. 2018

กรณีศึกษาความร่วมมือของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ

การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมั่นคงมีตัวอย่างกรณีศึกษาที่ประสบความสำเร็จในประเทศไทยและต่างประเทศดังนี้

1) มูลนิธิบ้านพระพร กรุงเทพมหานคร

มูลนิธิบ้านพระพรเป็นองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษมาเป็นระยะเวลายาวนานโดยให้การฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพ การส่งเสริมการศึกษาและการสนับสนุนที่พัก โดยมูลนิธิบ้านพระพรได้จัดโครงการที่ตอบสนองการช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษอย่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นโครงการส่งเสริมการศึกษาในเรือนจำ โครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว เช่น การอบรมเตรียมชีวิตและอาชีพ หรือการอบรมเตรียมการกลับสู่สังคม เป็นต้น โครงการช่วยเหลือผู้พ้นโทษ เช่น การฝึกวิชาชีพต่าง ๆ การส่งเสริมการศึกษาผู้พ้นโทษและเยาวชน การจัดหาอาชีพและการลงทุน เป็นต้น นอกจากนี้ทางมูลนิธิยังมีโครงการอุปการะเด็กติดผู้ต้องขังและลูกนักโทษอีกด้วย ถือว่าได้มูลนิธิบ้านพระพรเป็นอีกหนึ่งองค์กรที่มีส่วนสำคัญในการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังและผู้พ้นโทษในการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีทำให้บุคคลเหล่านี้มีโอกาสในการกลับคืนสู่สังคมได้ (มูลนิธิบ้านพระพร, 2568)

2) โอกาส กรุงเทพมหานคร

โอกาสเป็นเพจจัดหางานที่ทำหน้าที่เชื่อมต่อระหว่างนายจ้างและแรงงานที่เป็นกลุ่มผู้พ้นโทษ เพจโอกาสเป็นองค์กรภาคเอกชนที่ต้องการช่วยเหลือผู้พ้นโทษให้สามารถหารายได้ด้วยตนเอง ให้กลุ่มคนเหล่านี้สามารถยืนหยัดได้ด้วยตนเองและดำรงชีวิตได้ด้วยตนเอง เนื่องจากแม้ว่าผู้พ้นโทษได้ผ่านการฝึกอาชีพจากเรือนจำหรือทัณฑสถานมาแล้วก่อนได้รับการปล่อยตัว (โอกาส, 2568) แต่ในความเป็นจริงแล้วสิ่งที่ผู้พ้นโทษจะต้องเผชิญจะมีความแตกต่างกันกับการเรียนรู้ในเรือนจำ เนื่องจากผู้พ้นโทษอาจเผชิญกับข้อจำกัดเรื่องการเงินทุน การทำตลาดเพื่อขายสินค้า อีกทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอกที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นเรื่องยากที่ผู้พ้นโทษจะสามารถปรับตัวได้ทัน (อรสา ศรีดาวเรือง, 2568) ดังนั้นเพจโอกาสจึงเป็นตัวกลางในการช่วยเหลือผู้พ้นโทษด้วยการเชื่อมต่อนายจ้างกับลูกจ้างให้นายจ้างเปิดโอกาสให้ผู้พ้นโทษได้มีงานทำ

3) บ้านกึ่งวิถิปูลารายอ กาแลตาแป จังหวัดนราธิวาส

บ้านกึ่งวิถิปูลารายอ กาแลตาแป มีลักษณะเป็นบ้านกึ่งวิถี (Halfway house) จัดตั้งเมื่อปี 2561 เมื่อครั้งที่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดาเสด็จเปิดโครงการกำลังใจ ณ เรือนจำจังหวัดนราธิวาส และพระราชทานแนวทางในการดูแลผู้ต้องขังที่พ้นโทษแต่ยังไม่มีสถานที่พักหรือไม่มีบ้านที่จะกลับหรือบ้านยังไม่พร้อมที่จะรองรับผู้ต้องขังเพื่อให้ไปพัก

ชั่วคราวเตรียมความพร้อมก่อนกลับบ้านหรือกลับชุมชน จึงมีการใช้พื้นที่เกาะกลางน้ำขนาดเล็ก ๆ ริมน้ำบางนราในชุมชนกาแลตาแป้โดยชุมชนจะเป็นผู้รับผิดชอบดูแลความเรียบร้อยของบ้านและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้พนัโทษ (ข่าวสด, 2568) ทั้งนี้มีข้อมูลผู้เข้าพักที่กลับสู่สังคมตั้งแต่วันที่ 17 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2567 จำนวน 54 ราย ปัจจุบันคงเหลือจำนวน 12 ราย (สำนักข่าวอิสรฯ, 2568)

4) โครงการ Yellow Ribbon ลิงคโปร

โครงการ Yellow Ribbon เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการให้โอกาสแก่ผู้พนัโทษด้วยการสนับสนุนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การเป็นตัวแทนในการจ้างงาน การระดมเงินทุนสนับสนุนจากแหล่งต่าง ๆ เป็นต้น (Yellow Ribbon Singapore, 2025A) ในด้านบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนพบว่า มีบริษัทเอกชนในสิงคโปร์มากกว่า 5,000 แห่งเข้าร่วมโครงการเพื่อให้โอกาสผู้พนัโทษในการเข้าทำงาน และชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น การวิ่งระดมทุนและงานแสดงศิลปะของผู้พนัโทษ เป็นต้น การจัดโครงการดังกล่าวนี้ทำให้ผู้พนัโทษที่ได้รับโอกาสการทำงานสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้โดยไม่กระทำผิดซ้ำ อีกทั้งเป็นการเสริมสร้างประชาชนให้มีมุมมองเชิงบวกและให้โอกาสแก่ผู้พนัโทษอีกด้วย ปัจจุบันหลายประเทศได้จัดให้มีโครงการ Yellow Ribbon เช่นเดียวกันด้วย (Yellow Ribbon Singapore, 2025B)

5) โครงการ Circles of Support and Accountability (Circles) สหราชอาณาจักร

Circles เป็นโครงการที่มีการดำเนินการโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนช่วยเหลือและจัดการกับผู้กระทำผิดซ้ำที่มีความผิดซ้ำที่มีพฤติกรรมทางเพศที่เป็นอันตรายซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชน โดยได้มีการจัดตั้งหน่วยงาน Circles UK ขึ้นโดยเป็นหน่วยงานระดับประเทศเพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือให้ผู้กระทำผิดซ้ำหรือที่เรียกว่า สมาชิกหลัก (Core members) ให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างมีความรับผิดชอบ และทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนและสร้างเครื่องมือความปลอดภัยให้กับสมาชิกหลักและชุมชน และทำหน้าที่เสริมสร้างความปลอดภัยสาธารณะเมื่อมีความเสี่ยงที่จะเกิดความไม่ปลอดภัยขึ้นในชุมชน (Circles UK, 2025A) โดยองค์กรจะจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครที่ได้รับการฝึกอบรมแล้วจำนวน 4-6 คนจากชุมชนท้องถิ่นเข้าพบกับสมาชิกหลักเพื่อจัดตั้ง Circles และมีการพบปะอย่างสม่ำเสมอเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันที่เป็นการสนับสนุนและช่วยเหลือสิ่งที่จำเป็นต่าง ๆ แก่ผู้กระทำผิดซ้ำหรือสมาชิกหลัก และมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อช่วยเหลือสมาชิกหลักอีกด้วย (Circles UK, 2025B)

มาตรการกฎหมายที่มีส่วนสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดซ้ำ

การที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้กระทำผิดซ้ำให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้นั้น แม้ว่าจะเกิดจากเจตจำนงของชุมชนที่ต้องการจะช่วยเหลือสนับสนุนผู้กระทำผิดซ้ำให้มีโอกาสที่ดีในการกลับมาใช้ชีวิตอยู่ปกติสุขได้ แต่ยังคงจำเป็นต้องอาศัยเครื่องมือที่เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญจากกฎหมายเนื่องจากกฎหมายเป็นบ่อเกิดของอำนาจและหน้าที่ให้กับผู้รักษาการตามกฎหมายรวมถึงบุคคลผู้อยู่ภายใต้กฎหมายที่จะก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเช่นเดียวกัน โดยมาตรการกฎหมายที่มีส่วนสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้กระทำผิดซ้ำให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้มีดังนี้

1) ประเทศกฎหมายไทย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการฟื้นฟูผู้กระทำผิดโดยอาศัยความร่วมมือของชุมชนมีหลายฉบับกล่าวคือ พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 บัญญัติให้มีแนวทางฟื้นฟูและเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ต้องขังก่อนปล่อยตัวโดยให้มีการร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชน โดยมาตรา 52 กำหนดให้ผู้ต้องขังได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว เช่น การฝึกอาชีพ การแนะแนวชีวิต และการให้คำปรึกษา เป็นต้น และมาตรา 53 กำหนดให้เปิดโอกาสให้หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรทางศาสนาและภาคประชาชนเข้ามามีบทบาท

ในการช่วยเหลือผู้พ้นโทษ ดังนั้นกฎหมายฉบับนี้จึงกำหนดหลักการที่สำคัญอย่างน้อยสองประการคือ การมีมาตรการช่วยเหลือ พ้นโทษและเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้กับผู้ต้องขังในเรือนจำก่อนการปล่อยตัว และการเปิดโอกาสให้หน่วยงานภาคเอกชนและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในมาตรการช่วยเหลือ พ้นโทษและเตรียมความพร้อม

นอกจากนี้พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดที่เป็นผู้เสพยาควรได้รับการบำบัดและฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษทางอาญา และการสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการดูแลผู้พ้นโทษจากคดียาเสพติด และพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 กำหนดให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการคุมประพฤติ โดยมาตรา 44 กำหนดให้กรมคุมประพฤติมีหน้าที่ดำเนินการหรือประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรชุมชน หรือองค์กรอื่น เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายหรือให้ความช่วยเหลือในภารกิจของกรมคุมประพฤติ และจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดเพื่อป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และมาตรา 45 กำหนดให้อาสาสมัครคุมประพฤติและภาคประชาชนมีบทบาทในการให้การสงเคราะห์รวมถึงการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดภายใต้การกำกับดูแลของพนักงานคุมประพฤติตามระเบียบที่กำหนด

2) ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษได้กำหนดมาตรการซึ่งเน้นการฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยอาศัยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อปรับพฤติกรรมตามกฎหมาย Rehabilitation of Offender Act 1974 (The National Archives, 2025B) โดยมีสาระสำคัญคือมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นความผิดเล็กน้อยและสนับสนุนให้ผู้กระทำความผิดได้รับการจ้างงาน กฎหมายฉบับดังกล่าวยังระบุไว้ด้วยว่าในการปฏิบัติต่อบุคคลผู้กระทำความผิดที่ได้รับการฟื้นฟูให้ถือเสมือนว่าบุคคลดังกล่าวไม่เคยกระทำความผิดหรือถูกกล่าวหาหรือถูกตัดสินว่ากระทำความผิด (Ministry of Justice, 2025) สะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดซึ่งมิได้กระทำซ้ำอีกในความผิดร้ายแรงอื่น ๆ แต่อย่างไรก็ตามในกรณีดังกล่าวอาจมีข้อยกเว้นในการเปิดเผยชื่อของบุคคลซึ่งเคยกระทำความผิดเนื่องจากกิจกรรมบางอย่างจะเกี่ยวข้องกับเด็ก บุคคลที่อยู่ในสถานะเปราะบาง (Vulnerable circumstances) หรืองานที่มีความละเอียดอ่อน (Sensitive)

อย่างไรก็ดี มาตรการการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย Rehabilitation of Offender Act 1974 ไม่ครอบคลุมถึงโทษบางประเภท คือ โทษจำคุกตลอดชีวิต โทษจำคุกหรือคุมขังเยาวชนซึ่งอยู่ในสถานพินิจ โทษจำคุกเพื่อคุ้มครองสาธารณะ และโทษที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกษัตริย์ (Her Majesty's pleasure) นอกจากนี้การดำเนินการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดตามกฎหมายข้างต้นแล้วยังมีกฎหมาย Care Act 2014 หรือกฎหมายว่าด้วยการดูแลช่วยเหลือบุคคลทั้งที่อยู่ในเรือนจำและได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำแล้ว (Jane Winstone, 2016, p.3) ซึ่งกำหนดให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการติดตามดูแลผู้พ้นโทษคือองค์กรช่วยเหลือและบริหารจัดการผู้กระทำความผิดแห่งชาติ (The National Offender Management Service) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานราชทัณฑ์และหน่วยงานคุมประพฤตร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบดูแลและร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการประเมินความต้องการจำเป็นของผู้ต้องขังที่เป็นผู้ใหญ่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของตน ซึ่งมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือดูแลโดยไม่ต้องคำนึงว่าบุคคลนั้นมาจากท้องถิ่นใดหรือเมื่อจะได้รับการปล่อยตัวแล้วบุคคลนั้นจะเดินทางไปไหน ถ้าหากมีการโอนย้ายผู้ต้องขังไปยังพื้นที่ใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใหม่ต้องรับผิดชอบดูแล (The National Archives, 2025A)

3) ประเทศนิวซีแลนด์

กฎหมาย Sentencing Act 2002 (New Zealand Legislation, 2025B) บัญญัติเรื่องการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำได้ระบุขั้นตอนการพิจารณาคดีและหลักเกณฑ์ในการกำหนดบทลงโทษเพื่อป้องกันการทำความผิดซ้ำ และกฎหมายฉบับดังกล่าวยังกำหนดมาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดโดยกำหนดมาตรการคุมขังหรือกักกันเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันความเสี่ยงจากผู้กระทำความผิดเพื่อปกป้องชุมชน คือ มาตรการคุมประพฤติ การบริการสังคม และการให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการคุมขังหรือควบคุมนักโทษตามที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อก่อน โดยเฉพาะมาตรการให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งในการคุมขังหรือควบคุมนักโทษ หรือการให้ผู้ถูกลงโทษจะต้องทำงานบริการสังคม หากผู้กระทำความผิดดังกล่าวถูกตัดสินว่ามีความผิดหรือโทษที่ถูกตัดสินได้ระบุให้มาตรการลงโทษให้บริการสังคม

นอกจากกฎหมาย Sentencing Act 2002 แล้ว มาตรการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดยังปรากฏในกฎหมาย Parole Act 2002 (New Zealand Legislation, 2025A) โดยกฎหมายฉบับดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในการปล่อยตัวผู้ต้องขังจากเรือนจำ โดยมี the New Zealand Parole หรือคณะกรรมการภาคทัณฑ์พิจารณาและกำหนดเงื่อนไขการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาตามโทษจำคุก และหลักการในการปล่อยตัวนั้นอาจได้รับการพิจารณาโดยคณะกรรมการต้องคำนึงถึงการปล่อยตัวของผู้ต้องขังที่มีความปลอดภัยต่อชุมชนนั้นหรือไม่ นอกจากนี้คณะกรรมการอาจพิจารณาเงื่อนไขในการปล่อยตัวซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่คุมประพฤติดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้กระทำความผิดสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้

นอกจากนี้ประเทศนิวซีแลนด์ยังมีมาตรการหรือโปรแกรมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด คือ โปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟู (Rehabilitation programmes) ซึ่งจัดทำเพื่อช่วยเหลือให้ผู้กระทำความผิดเข้าสู่กระบวนการแก้ไขฟื้นฟูตามความสามารถและความต้องการอันจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องขังให้กลับคืนสู่ชุมชนและมีทักษะชีวิตในการใช้ชีวิตต่อไปในสังคมได้ซึ่งอาศัยโครงการในการสร้างแรงบันดาลใจแก่ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องขัง เช่น โครงการสร้างแรงบันดาลใจ (Motivational programmes) แก่ผู้ต้องขังเพื่อจูงใจให้ผู้ต้องขังตระหนักถึงความผิดและผลกระทบที่ก่อเพื่อลดโอกาสที่ผู้ต้องขังนั้นจะไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำ หรือโครงการ Tikanga Māori ซึ่งอาศัยการบำบัดฟื้นฟูโดยชาวเมารีซึ่งโครงการดังกล่าวจะนำไปสู่การสร้างความรู้ความตระหนักรู้ต่อสังคมและชุมชน ปรัชญา ค่านิยม และวัฒนธรรมของชาวเมารีเพื่อจูงใจผู้กระทำความผิดในการมีส่วนร่วมและจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความผิดของตน เป็นต้น (Department of Corrections, 2025)

บทสรุป

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ยังคงพบสถิติการมีอัตราร้อยละของผู้ต้องขังที่กลับมกระทำความผิดซ้ำในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้น โดยมีผู้ต้องขังที่กลับมกระทำความผิดซ้ำภายใน 1 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 11.97-17.69 รวมถึงมีผู้ต้องขังที่กลับมกระทำความผิดซ้ำภายใน 2 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 23.22-27.19 และมีผู้ต้องขังที่กลับมกระทำความผิดซ้ำภายใน 3 ปี มีอัตราระหว่างร้อยละ 27.06-35.37 ดังนั้นในทางหลักการแล้วได้มีความพยายามในการดำเนินมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิด ซึ่งสามารถจำแนกมาตรการออกเป็น 2 ประเภทหลัก ได้แก่ มาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดขังอยู่ในเรือนจำ และมาตรการที่เกิดขึ้นระหว่างผู้กระทำความผิดซ้ำไม่ได้ขังอยู่ในเรือนจำ แม้ว่าผู้กระทำความผิดซ้ำในฐานความผิดตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ จะต้องได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนด แต่ในอีกด้านหนึ่งผู้กระทำความผิดซ้ำเหล่านี้เป็นทรัพยากรมนุษย์ของสังคมและประเทศที่ควรได้รับโอกาสให้กลับมาใช้ชีวิตอย่างปกติสุขร่วมกับผู้อื่นเมื่อพ้นโทษ ประกอบกับ

ปัจจุบันนานาประเทศต่างมีความไปในแนวทางเดียวกันว่า ผู้กระทำความผิดซ้ำควรได้รับการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพความเป็นทรัพยากรมนุษย์ของสังคมและประเทศ ดังนั้นจึงเกิดการใช้มาตรการหรือกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาศักยภาพความเป็นทรัพยากรมนุษย์ของสังคมและประเทศ มาตรการหรือกิจกรรมเหล่านี้อาจเกิดขึ้นในเรือนจำโดยกรมราชทัณฑ์เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ หรือเป็นมาตรการหรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายนอกเรือนจำภายหลังที่ผู้กระทำความผิดซ้ำพ้นโทษโดยหน่วยงานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชนหรือองค์กรต่าง ๆ เข้ามาช่วยกับขับเคลื่อน

ในทางปฏิบัติจะเห็นถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนในมาตรการการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำความผิดซ้ำ กรณีของมูลนิธิบ้านพระพรที่ได้ให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษด้วยการฝึกอาชีพ การให้ที่พัก การจัดกิจกรรมให้กำลังใจและการฝึกอบรมต่าง ๆ หรือกรณีเพจโอกาสที่เป็นแหล่งจัดหางานและการจัดฝึกอบรมให้กับผู้พ้นโทษ หรือกรณีบ้านกึ่งวิถีปูลารายอ กาแลตาแปที่จัดหาที่พักให้กับผู้พ้นโทษ กรณีโครงการ Yellow Ribbon ที่ช่วยจัดหางานให้กับผู้พ้นโทษ หรือโครงการ Circles of Support and Accountability (Circles) ที่ช่วยฝึกอบรมให้กับผู้พ้นโทษ เป็นต้น และในการดำเนินมาตรการหรือกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นนั้น หลายประเทศมีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยกฎหมายเหล่านี้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ รวมถึงชุมชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือผู้กระทำความผิดซ้ำให้สามารถกลับคืนสู่สังคม

บรรณานุกรม

- กรมราชทัณฑ์. (2568). สถิติการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง. สืบค้น 6 มีนาคม 2568, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/index.php>
- กรมราชทัณฑ์. (2568). อัตราการกระทำผิดซ้ำแยกตามกลุ่ม. สืบค้น 6 มีนาคม 2568, จาก <http://www.correct.go.th/recstats/index.php/th/searchGroup>
- กฤตยา อาชากุล. (2568). บ้านกึ่งวิถี (Halfway House) – สร้างเส้นทางเริ่มชีวิตใหม่ให้ผู้พ้นโทษ. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก <https://knowledge.tijthailand.org/th/article/detail/%E0%B9%89halfway-house-podcast>
- ข่าวสดออนไลน์. (2563). พารู้จัก ‘บ้านปูลารายอ’ บ้านกึ่งวิถี-เพื่อมุสลิม กลางชุมชนเมืองนราฯ. ข่าวสดออนไลน์. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก https://www.khaosod.co.th/newspaper-column/live-from-the-scene/news_4919121
- มูลนิธิบ้านพระพร. (2568). เกี่ยวกับมูลนิธิบ้านพระพร. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก <https://hobfthailand.org/page/about-mission/>.
- สำนักข่าวอิสรา. (2567). ปูลารายอ...สานต่อสู่ “บ้านกึ่งวิถี” ชายคาผู้ก้าวพลาดก่อนกลับคืนสังคม. สำนักข่าวอิสรา. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก <https://www.isranews.org/article/south-news/south-slide/133524-pularayokalaetapae.html>.
- อรสา ศรีดาวเรือง. (2568). “โอกาส” เพจจัดหางานให้ผู้พ้นโทษบนโลกอันแปลกหน้า. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก <https://waymagazine.org/ex-convicts-as-a-labor/>.
- โอกาส. (2568). โอกาสคือ?. สืบค้น 21 มีนาคม 2568, จาก <https://www.okasthailand.com/>

- Circles UK. (2025a). *Circles UK Review 2023-24*. Retrieved March 3, 2025, From https://circles-uk.org.uk/wp-content/uploads/2024/11/CirclesUK-AnnualReview-2324_Awk-Digital.pdf.
- Circles UK. (2025b). *What are Circles?*. Retrieved March 3, 2025, From <https://circles-uk.org.uk/what-are-circles/#origins>.
- Department of Corrections. (2025). *Rehabilitation programmes*. Retrieved March 22, 2025, from https://www.corrections.govt.nz/our_work/in_prison/employment_and_support_programmes/rehabilitation_programmes
- Legal Information Institute. (2025a). *habitual criminal*. Retrieved March 3, 2025, From https://www.law.cornell.edu/wex/habitual_criminal
- Legal Information Institute. (2025b). *nullum crimen sine lege*. Retrieved March 22, 2025, from https://www.law.cornell.edu/wex/nullum_crimen_sine_lege
- Ministry of Justice. (2025). *Guidance on the Rehabilitation of Offenders Act 1974 and The Exceptions Order 1975*. Retrieved March 22, 2025, From https://assets.publishing.service.gov.uk/media/653f7e52d10f3500139a6b20/30102023_Guidance_on_the_Rehabilitation_of_Offenders_Act_1974_and_The_Exceptions_Order_1975.pdf
- New Zealand Legislation. (2025a). *Parole Act 2002*. Retrieved March 22, 2025, From <https://www.legislation.govt.nz/act/public/2002/0010/latest/DLM137632.html>
- New Zealand Legislation. (2025b). *Sentencing Act 2002*. Retrieved March 22, 2025, From https://www.legislation.govt.nz/act/public/2002/0009/latest/DLM135342.html?search=qs_act%40bill%40regulation%40deemedreg_Sentencing+Act+2002+_resel_25_h&p=1&sr=1
- Shepherd, Joanna and Rubin, Paul H. (2015). Economics and Crime. In J. D. Wright. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*. Second Edition. (80-86). Oxford: Elsevier.
- The National Archives. (2025a). *Care Act 2014*. Retrieved March 22, 2025, From <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/2014/23/contents>
- The National Archives. (2025b). *Rehabilitation of Offenders Act 1974*. Retrieved March 22, 2025, From <https://www.legislation.gov.uk/ukpga/1974/53>
- U.S. Department of Justice. (2025). *Prison Reform: Reducing Recidivism by Strengthening the Federal Bureau of Prisons*. Retrieved March 22, 2025, From <https://www.justice.gov/archives/prison-reform#:~:text=Research%20shows%20that%20recidivism%20risk%20can%20be,in%20cognitive%20behavioral%20therapy%20and%20other%20topics.&text=Research%20shows%20that%20close%20and%20positive%20family,family%20members%20separated%20from%20their%20loved%20ones>
- United Nations. (2018). *Introductory handbook on the prevention of recidivism and the social reintegration of offenders*. United Nations: Vienna.

- United Nations. (2025). *Reduce inequality within and among countries*. Retrieved March 22, 2025, From https://sdgs.un.org/goals/goal10#targets_and_indicators
- Winstone, Jane. (2016). *Mental Health, Crime and Criminal Justice: Responses and Reforms*. UK: Palgrave Macmillan.
- Yellow Ribbon Singapore. (2025a). *Our Stories*. Retrieved March 3, 2025, From <https://www.yellowribbon.gov.sg/yellow-ribbon-project/our-stories>
- Yellow Ribbon Singapore. (2025b). *Commemorating the yellow ribbon project 20th anniversary part 2 Celebrating second chances*. Retrieved March 3, 2025, From https://www.yellowribbon.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/yrp_epublication_part2_web.pdf?sfvrsn=170d48df_1